

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **POHOTOVOŠŤ, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35807598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, **o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp.zn. 3 C 225/2012, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. júna 2014 sp.zn. 12 Co 334/2014 a z 23. apríla 2015 sp.zn. 43 Co 680/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolania **o d m i e t a**.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Revúca uznesením zo 6. mája 2013 č.k. 3 C 225/2012-36 uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 25. júna 2014 sp.zn. 12 Co 334/2014 odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané odmietol (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Poukázal na ustanovenie § 204 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že odvolaním napadnuté uznesenie bolo právnenému zástupcovi žalobkyne doručené 13. júna 2013 a odvolacia lehota uplynula dňom 28. júna 2013. Žalobkyňa podala odvolanie osobne do podateľne 1. júla 2013, ako dosvedčuje podacia pečiatka, teda po uplynutí odvolacej lehoty

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom uviedla, že v konaní jej bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že odvolací súd odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, hoci procesné predpoklady pre tento postup neboli dané. Odvolanie odovzdala v rámci odvolacej lehoty obchodnej spoločnosti, predmetom ktorej je poskytovanie poštových služieb (ReMax Courier Service, s.r.o.) s tým, aby bolo doručené súdu prvého stupňa. Tým v zmysle § 57 ods. 3 O.s.p. nastali právne účinky podania odvolania. So zreteľom na namietanú procesnú vadu žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.); v zmysle § 243a ods. 3 O.s.p. rozhodoval bez nariadenia pojednávania.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. účinného do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 239 O.s.p.“). V týchto ustanoveniach nie je uvedené uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Prípustnosť prvého dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Procesnú prípustnosť dovolania žalobkyne by vzhľadom na to zakladala len procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 237 O.s.p.“). Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobkyňa v dovolaní procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala; existencia vád tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť tohto dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu v konaní za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Súd prax dospela k záveru, že ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorené, odňal tým účastníkovi konania možnosť konať pred súdom (R 23/1994). V konaní pred najvyšším súdom bolo preto potrebné posúdiť správnosť záverov odvolacieho súdu o dni podania odvolania.

Podľa § 204 ods. 1 veta prvá O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 57 ods. 3 O.s.p. lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Zo spisu vyplýva, že uznesenie súdu prvého stupňa bolo zástupcovi žalobkyne doručené dňa 13. júna 2013 (č.l. 39 spisu). Posledným dňom 15-dňovej lehoty na podanie odvolania bol 28. jún 2013 (piatok), ako správne konštatoval aj odvolací súd. Odtlačok podacej pečiatky Okresného súdu Revúca na odvolaní žalobkyne (č.l. 37 spisu) potvrdzuje, že súd prvého stupňa prevzal odvolanie 1. júla 2013 od toho, kto mu ho fyzicky doručil; deň takéhoto prevzatia ale nemusí byť vždy bez ďalšieho dňom totožným s dňom podania odvolania.

V dovolaní sa namieta, že odvolanie bolo odovzdané doručovateľskej spoločnosti 28. júna 2013, teda v čase, keď žalobkyni ešte márne neuplynula lehota na podanie odvolania. Žalobkyňa, podľa všetkého s úmyslom preukázať včasnosť podania odvolania, pripojila k dovolaniu výťažok internetovej stránky (č.l. 150 spisu) s údajmi, v zmysle ktorých obchodnou spoločnosťou ReMax Courier Service, s.r.o. bola prevzatá na doručenie zásielka, prepravný list, ktorý má č. 1551530943. Ide o spoločnosť, predmetom činnosti ktorej je aj poskytovanie poštových služieb (viď údaje obchodného registra dostupné na www.orsk.sk). Z dokladu predloženého dovolateľkou vyplýva, že malo ísť o zásielku s hmotnosťou 80,10 kg, ktorú uvedená spoločnosť (údajne) prevzala od žalobkyne 28. júna 2013. Táto zásielka bola adresovaná Okresnému súdu Revúca a jej obsahom mali byť odvolania vo viacerých súdnych konaniach tohto súdu (viď bližšie „popis zásielky“ POH – NŠ – 1080x odvolanie voči SP 66 € - dvojmo).

V súlade so záverom vysloveným v inom rozhodnutí tohto senátu Najvyššieho súdu že: „vzhľadom na význam práva na súdnu ochranu v právnom štáte pre záver o nesplnení podmienok konania nepostačuje iba pochybnosť o ich splnení, ale nesplnenie podmienok konania musí byť preukázané mimo rozumných pochybností. Pokiaľ teda súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (porovnaj napr. I. ÚS 119/07 a IV. ÚS 379/08)“, v tomto prípade podacia pečiatka okresného súdu nadovšetky pochybnosti dosvedčuje že predmetné odvolanie bolo žalovanou podané osobne po uplynutí odvolacej lehoty.

Preto ak žalobkyňa vo svojom dovolaní túto skutočnosť spochybňovala, vzhľadom na nejednoznačnosť údajov o predmetnej zásielke uvedených na doklade predloženom dovolateľkou súd vytvoril žalobkyni procesnú možnosť, aby doložila opodstatnenosť jej tvrdenia o včasnom podaní odvolania. Výzvou zo 14. marca 2016 vyzval žalobkyňu, aby v lehote 10 dní predložila súdu doklad potvrdzujúci deň, v ktorom bolo jej odvolanie odovzdané na prepravu spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s.r.o.. Táto písomná výzva súdu bola právnomu zástupcovi žalobkyne doručená 17. marca 2016, žalobkyňa ale ňu nereagovala.

Najvyšší súd zastáva názor, že bez ohľadu na to, ktorému orgánu povinnému doručiť podanie (§ 57 ods. 3 O.s.p.) odovzdal účastník svoje odvolanie, na doručenie súdu, musí byť spôsobom dostatočne hodnoverným preukázané, že k tomuto odovzdaniu skutočne došlo.

Pokiaľ odtlačok podacej pečiatky nasvedčuje tomu, že odvolanie bolo podané osobne v podateľni súdu, avšak účastník tvrdí, že ho na doručenie súdu odovzdal subjektu registrovanému alebo licencovanému podľa zákona č. 324/2011 Z.z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov zverejnenému Poštovým regulačným úradom v Registri poštových podnikov, súd účastníka vyzve, aby svoje tvrdenie preukázal. Ak účastník na túto výzvu nereaguje, súd vychádza z údajov o doručení vyplývajúcich z odtlačku podacej pečiatky súdu (R 145/2014). Stotožňujúc sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 28/2014 dovolací súd uzatvára, že súd vychádza z údajov o doručení vyplývajúcich z odtlačku podacej pečiatky súdu nielen vtedy, keď dovolateľ vôbec nereaguje na výzvu súdu smerujúcu k odstráneniu rozporov pri doručovaní, ale tiež vtedy, ak dovolateľ nepreukáže svoje dovolacie tvrdenia (v preskúmvanej veci podanie odvolania v rámci odvolacej lehoty).

Keďže údaje obsiahnuté v spise vyznievajú v danom prípade v prospech záveru odvolacieho súdu o podaní odvolania žalobkyne oneskorene (po uplynutí odvolacej lehoty) a žalobkyňa nevyužila procesnú možnosť preukázať nesprávnosť tohto záveru, dovolací súd vychádzal z údajov, ktoré žalobkyňa relevantným spôsobom nespochybnila. Pritom bolo na nej, aby – v súlade so zásadou, že právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým („vigilantibus iura scripta sunt“) si svoje práva chránila, obhajovala a svoje tvrdenia sa snažila aj náležite podložiť relevantnými dôkazmi. V nadväznosti na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanom prípade nejde o prípad odmietnutia odvolania v procesnej situácii, v ktorej pre to neboli procesné predpoklady.

Na záver Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že ani zrušením napadnutého rozhodnutia by dovolateľka iné rozhodnutie vo veci pravdepodobne nedosiahla. Najvyššiemu súdu je z jeho činnosti známe, že krajské sudy uznesenia o súdnych poplatkoch za námietku zaujatosti v obdobných prípadoch potvrdzujú a táto právna otázka je teda judikatúrou dostatočne jasne a zrozumiteľne vyriešená. Preto nie je dôvod domnievať sa, že by zrušenie napadnutého rozhodnutia privodilo vo veci iné rozhodnutie.

So zreteľom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie ako procesne neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Okresný súd Revúca výzvou z 11. septembra 2014 č.k. 3 C 225/2012-154 uložil žalobkyňi povinnosť, aby v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy zaplatila súdny poplatok za dovolanie vo výške 40 €. Predmetnú výzvu prevzal právny zástupca žalobkyne 16. septembra 2014. Uznesením z 22. októbra 2014 č.k. 3 C 225/2012-167 dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie zastavil.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 23. apríla 2015 sp.zn. 43 Co 680/2014 napadnuté uznesenie potvrdil a odvolanie žalobkyne proti výzve na zaplatenie súdneho poplatku odmietol.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním. Žiadala rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov zrušiť bez náhrady. Dovolanie odôvodnila tým, že sa jej postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že jeho rozhodnutie je „absolútne“ prekvapivé, lebo popiera doterajšiu konštantnú judikatúru, žalobkyňa bola v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. uložená poplatková povinnosť za odvolanie a tým jej bol spôsobený zásah do jej ústavného práva na súdnu ochranu, ktorý bližšie v dovolaní rozviedla.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom uviedla, že v konaní jej bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že odvolací súd odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, hoci procesné predpoklady pre tento postup neboli dané. Odvolanie odovzdala v rámci odvolacej lehoty obchodnej spoločnosti, predmetom ktorej je poskytovanie poštových služieb (ReMax Courier Service, s.r.o.) s tým, aby bolo doručené súdu prvého stupňa. Tým v zmysle § 57 ods. 3 O.s.p. nastali právne účinky podania odvolania. So zreteľom na namietanú procesnú vadu žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie oprávnenej treba odmietnuť.

Z dovolania žalobkyne (č.l. 209 spisu) je nepochybné, že je koncipované tak, ako dovolanie, ktoré smeruje (tak ako v iných jej právnych veciach) proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o uložení súdneho poplatku za podané odvolanie (žalobkyňa v prvom odseku svojho dovolania uvádza, že podáva dovolanie proti uzneseniu, ktorým Krajský súd v Banskej Bystrici „rozhodol tak, že potvrdil uznesenie Okresného súdu Revúca zo dňa 22. októbra 2014 sp.zn. 3 C 225/2012, ktorým okresný súd rozhodol o povinnosti úhrady súdneho poplatku za podané odvolanie“). Odvolací súd ale žalobkyňou uvádzaným spôsobom nerozhodol; dovolaním napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie ako vecne správne a zároveň odmietol odvolanie žalobkyne proti výzve súdu prvého stupňa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie.

V dovolaní sa musí popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a z akých dôvodov sa toto rozhodnutie napadá, prípadne ktoré dôkazy by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania a čoho sa dovolateľ domáha (§ 241 ods. 1, prvá veta O.s.p.).

Ustanovenia § 209 a § 213 ods. 2 platia primerane (§ 241 ods. 3 O.s.p.).

Súd prvého stupňa vyzve toho, kto podal dovolanie, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné dovolanie alebo dovolanie, ktoré neobsahuje náležitosti podľa odseku 1, v určenej lehote doplnil alebo opravil. Ak sa aj napriek výzve súdu v lehote desiatich dní dovolanie neopraví alebo nedoplní, predloží súd prvého stupňa dovolanie na rozhodnutie dovolaciemu súdu (§ 241 ods. 4 O.s.p.).

Ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a 226 platia pre konanie na dovolacom súde obdobne (§ 243b ods. 5, prvá veta O.s.p.).

Odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2; ak boli dodržané podmienky podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 (§ 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p.).

Súd prvého stupňa na základe pokynu dovolacieho súdu (č.l. 229 spisu) uznesením z 11. marca 2016 č.k. 3 C 225/2012-231, ktoré právny zástupca žalobkyne prevzal 17. marca 2016, vyzval žalobkyňu na odstránenie väd dovolania. Žalobkyňa v súdom prvého stupňa určenej lehote (ani do rozhodnutia dovolacieho súdu) na výzvu súdu nereagovala a vady dovolania neodstránila.

Dovolací súd majúc na zreteli vyššie uvedené zistenia nepochybne vyplývajúce z obsahu spisu súdu prvého stupňa dovolanie žalobkyne odmietol, pretože nemá potrebné zákonom požadované náležitosti (§ 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p., § 243b ods. 5 O.s.p.).

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. mája 2016

JUDr. Oľga Trnková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

